

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES FIN DO CAMIÑO

CURSOS: 1º, 2º, 3º, 4º ESO

MATERIAS: LINGUA CASTELÁ E LITERATURA / LATÍN.

DEPARTAMENTO: LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

DATA: 12 MAIO 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1. Criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe imprescindibles.**
  - 1.1. Competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**

- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**

- 4. Información e publicidade.**

1. Criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1º ESO	
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar	
B1.1. escoitar de forma activa e comprender o sentido global de textos orais.	LCLB1.1.1. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral.
B1.4. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.4.1. Realiza presentacións orais.
Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir	
B2.1. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.1.2. Entende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá e nos procesos de aprendizaxe.
B2.2. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información.	LCLB2.2.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.
B2.4. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.4.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.
	LCLB2.4.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo.
Bloque 3. Coñecemento da lingua	
B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos.
	LCLB3.1.2. Recoñece e corrixe erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais.
	LCLB3.1.3. Coñece e utiliza adecuadamente as formas verbais nas súas producións orais e escritas.

B3.4. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe.	LCLB3.4.1. Recoñece a expresión da obxectividade ou subxectividade identificando as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.
Bloque 4. Educación literaria	
B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos, e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás propias afeccións, amosando interese pola lectura.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.
B4.2. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios	LCLB4.2.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos compañeiros e coas compañeiras.
B4.3. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.3.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero con intención lúdica e creativa.
2º ESO	
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar	
B1.2. Escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral.
	LCLB1.2.4. Resume textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.
B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.
	LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.
	LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir	
B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto. LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.2. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc.
B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.
B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.
Bloque 3. Coñecemento da lingua	
B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos
	LCLB3.1.2. Recoñece e corrixe erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais.
	LCLB3.1.3. Coñece e utiliza adecuadamente as formas verbais nas súas producións orais e escritas.
B3.2. Comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos.	LCLB3.2.1. Diferencia os compoñentes denotativos e connotativos no significado das palabras dentro dunha frase ou un texto oral ou escrito.
B3.3. Comprender e valorar as relacións de igualdade e de contrariedade que se establecen entre as palabras e o seu uso no discurso oral e escrito.	LCLB3.3.1. Recoñece e usa sinónimos e antónimos dunha palabra, e explica o seu uso concreto nunha frase ou nun texto oral ou escrito.
B3.4. Recoñecer os cambios de significado que afectan a palabra no texto: metáfora, metonimia, palabra tabú e eufemismos.	LCLB3.4.1. Recoñece e explica o uso metafórico e metonímico das palabras nunha frase ou nun texto oral ou escrito.
Bloque 4. Educación literaria	
B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras

todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura.	literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.
B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.
3º ESO	
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar	
B1.1. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.
	LCLB1.1.2. Comprende o sentido global de textos publicitarios, informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación, distinguindo a información da persuasión na publicidade e a información da opinión en noticias, reportaxes, etc., identificando as estratexias de enfatización e de expansión.
B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.
	LCLB1.5.2. Organiza o contido e elabora guións previos á intervención oral formal, seleccionando a idea central e o momento en que vai ser presentada ao seu auditorio, así como as ideas secundarias e os exemplos que van apoiar o seu desenvolvemento.
Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir	
B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.2. Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña matices semánticos e que favorezan a construción do

	significado global e a avaliación crítica.
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema e a intención comunicativa de textos escritos propios do ámbito persoal e familiar, educativo ou escolar, e social (medios de comunicación), identificando a tipoloxía textual seleccionada, a organización do contido, as marcas lingüísticas e o formato utilizado. LCLB2.2.2. Recoñece e expresa o tema e a intención comunicativa de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados identificando a tipoloxía textual seleccionada, as marcas lingüísticas e a organización do contido.
B2.4. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.
B2.6. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Escribe textos argumentativos con diferente organización secuencial, incorporando diversos tipos de argumento, imitando textos modelo. LCLB2.6.3. Resume textos xeneralizando termos que teñen trazos en común, globalizando a información e integrándoa en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente, evitando parafrasear o texto resumido
Bloque 3. Coñecemento da lingua	
B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos, utilizando a terminoloxía gramatical necesaria para a explicación dos usos da lingua.	LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos.
B3.2. Recoñecer e analizar a estrutura das palabras pertencentes ás diversas categorías gramaticais, distinguindo as flexivas das non flexivas.	LCLB3.2.1. Recoñece e explica os elementos constitutivos da palabra (raíz e afixos), e aplica este coñecemento á mellora da comprensión de textos escritos e ao enriquecemento do seu vocabulario activo. LCLB3.2.2. Explica os procedementos de formación de palabras, distinguindo as compostas, as derivadas, as siglas e os acrónimos.
B3.3. Observar, recoñecer e explicar os usos dos grupos nominais,	LCLB3.3.1. Identifica os grupos de palabras en frases e textos, diferenciando a

adxectivais, verbais, preposicionais e adverbais dentro do marco da oración simple.	<p>palabra nuclear do resto de palabras que o forman, e explica o seu funcionamento no marco da oración simple.</p> <p>LCLB3.3.2. Recoñece e explica nos textos o funcionamento sintáctico do verbo a partir do seu significado, distinguindo os grupos de palabras que poden funcionar como complementos verbais argumentais e adxuntos.</p>
B3.4. Recoñecer, usar e explicar os elementos constitutivos da oración simple.	<p>LCLB3.4.1. Recoñece e explica nos textos os elementos constitutivos da oración simple, diferenciando suxeito e predicado e interpretando a presenza ou a ausencia do suxeito como unha marca da actitude, obxectiva ou subxectiva, do emisor.</p> <p>LCLB3.4.2. Transforma oracións activas en pasivas e viceversa, e explica os papeis semánticos do suxeito (axente, paciente e causa).</p>
B3.7. Interpretar adecuadamente os discursos orais e escritos tendo en conta os elementos lingüísticos, as relacións gramaticais e léxicas, a estrutura e a disposición dos contidos en función da intención comunicativa.	LCLB3.7.2. Identifica estruturas textuais (narración, descrición, explicación e diálogo), explica os mecanismos lingüísticos que as diferencian e aplica os coñecementos adquiridos na produción e na mellora de textos propios e alleos.
B3.8. Coñecer a realidade plurilingüe de España, a distribución xeográfica das súas linguas e dos dialectos, as súas orixes históricas e algúns dos seus trazos diferenciais.	<p>LCLB3.8.1. Localiza nun mapa as linguas de España e explica algunha das súas características diferenciais, comparando varios textos, recoñece as súas orixes históricas e describe algúns dos seus trazos diferenciais.</p> <p>LCLB3.8.2. Recoñece as variedades xeográficas do castelán dentro e fóra de España.</p>
Bloque 4. Educación literaria	
B4.3. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e relacionando obras literarias, musicais e arquitectónicas, e personaxes, temas, etc. de todas as épocas.	LCLB4.3.1. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve.
B4.5. Comprender textos literarios representativos da literatura da Idade Media ao Século de Ouro recoñecendo a intención do/da autor/a, relacionando o seu contido e a súa forma cos contextos socioculturais e literarios da época, identificando o tema, recoñecendo a evolución dalgúns tópicos e formas literarias, e expresando esa	LCLB4.5.1. Le e comprende unha selección de textos literarios, en versión orixinal ou adaptados, e representativos da literatura da Idade Media ao Século de Ouro, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.

relación con xuízos persoais razoados.	
B4.6. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.6.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.
4º ESO	
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar	
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.
B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais.	LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.
Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir	
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.
	LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e

	avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos.	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos. LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación. LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura. LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada. LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.
Bloque 3. Coñecemento da lingua	
B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.

adxectivos, determinantes e pronomes.	
B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.
B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego.	LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos. LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos. LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas.
B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.
B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizalas nas súas producións orais e escritas.	LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilízalas nas propias producións orais e escritas.
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social. LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.
Bloque 4. Educación literaria	
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).
B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.

co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	
B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.
B4.6. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información.	LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia. LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.

LATÍN 4º ESO

Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances

B1.1. Coñecer e localizar en mapas o marco xeográfico da lingua latina	LAB1.1.1. Sinala sobre un mapa o marco xeográfico no que se sitúa en distintos períodos a civilización romana, delimitando o seu ámbito e influencia e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.
B1.4. Coñecer as orixes das linguas faladas en España, clasificalas e localizalas nun mapa.	LAB1.4.1. Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.
B1.5. Distinguir e identificar palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.	LAB1.5.1. Identifica e diferencia palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos, en relación co termo de orixe.

Bloque 2. Sistema da lingua latina: elementos básicos

B2.3. Coñecer e aplicar con corrección as normas básicas de pronuncia en latín.	LAB2.3.1. Le en voz alta textos latinos de certa extensión coa pronuncia correcta.
---	--

Bloque 3. Morfoloxía

B3.1. Identificar e distinguir os formantes das palabras.	LAB3.1.1. Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e morfemas, e servíndose destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma.
B3.2. Distinguir e clasificar tipos de palabras.	LAB3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica os trazos que

	permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
B3.3. Comprender o concepto de declinación e conxugación.	LAB3.3.1. Define o concepto de declinación e conxugación.
B3.4. Coñecer as declinacións, encadrar as palabras dentro da súa categoría e declinación, enuncialas e declinalas correctamente.	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación. LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
B3.5. Coñecer as conxugacións, encadrar os verbos dentro da súa conxugación, enuncialos e conxugalos correctamente.	LAB3.5.1. Identifica as conxugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conxugación a partir do seu enunciado.
Bloque 4. A sintaxe	
B4.1. Coñecer e analizar as funcións das palabras na oración.	LAB4.1.1. Analiza morfolóxicamente e sintacticamente frases e textos adaptados, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións na oración.
B4.2. Coñecer os nomes dos casos latinos e identificar as súas principais funcións na oración, e saber traducir os casos á lingua materna adecuadamente.	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.
Bloque 5. Roma: historia, cultura e civilización.	
B5.1. Coñecer os feitos históricos das etapas da historia de Roma, encadralos no seu período correspondente e realizar eixes cronolóxicos.	LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras. LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica as a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.
B5.2. Coñecer os trazos fundamentais da organización política e social de Roma.	LAB5.2.2. Describe a organización da sociedade romana e explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha delas, en comparación cos actuais.
B5.7. Coñecer os espectáculos públicos realizados no teatro, no circo e no anfiteatro, e a súa relación co mundo actual.	LAB5.7.1. Describe as características dos tipos de espectáculos públicos celebrados no teatro, no circo e no anfiteatro, valora o seu mantemento no mundo actual e sitúa nun mapa os teatros, os circos e os anfiteatros conservados máis importantes.
Bloque 6. Textos	

B6.3. Utilizar correctamente os manuais de gramática e o dicionario, recoñecendo e analizando toda a información que proporcionan.	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos.
Bloque 7. Léxico	
B7.2. Distinguir e coñecer o significado dos principais prefixos e sufixos que interveñen na composición e na derivación culta.	LAB7.2.1 Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.
B7.3. Recoñecer os elementos léxicos latinos que permanecen nas linguas do alumnado.	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.
B7.4. Coñecer o significado das principais locucións latinas de uso actual e saber empregalas nun contexto axeitado.	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.

1.1. Competencias imprescindibles.

Nas materias de Lingua Castelá e Literatura e Latín, debido ao carácter xeral da maioría dos nosos estándares e a que o traballo é continuo e progresivo tamén coa maioría dos contidos, as competencias que se fomentan de maneira imprescindible son:

- ▶ **COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA (CCL):** É traballada en tódalas actividades e atende ao carácter instrumental da materia. Capacita ao alumnado a obter novos coñecementos e desenvolverse nas diferentes esferas sociais e culturais. Trabállase con actividades como a comprensión lectora, produción e escoita de textos de diferentes ámbitos e análise de textos.
- ▶ **COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS (CSC):** Implica que o uso dos coñecementos lingüísticos capaciten ao alumnado para ser cidadáns respetuosos e comprometidos. Por exemplo: o traballo con textos literarios e non literarios cos que tratamos conceptos da educación en valores.
- ▶ **COMPETENCIA APRENDER A APRENDER (CAA):** Propicia que o alumnado utilice o sentido crítico e práctico, xestionando as súas tarefas. Destacan no seu fomento a organización de traballos de investigación e presentación dos mesmos, produción de textos dos medios de comunicación como entrevistas ou confección de textos literarios como relatos e poemas.
- ▶ **COMPETENCIA DIXITAL (CD):** A búsqueda, obtención e produción de información para actividades de Lingua Castelá e Literatura xunto a esta etapa de educación a distancia estimula o uso de recursos dixitais que benefician a adquisición desta competencia imprescindible na sociedade da comunicación e información na que vivimos.

2. Avaliación e cualificación

Avaliación	Procedementos: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Supervisión das tarefas a través da plataforma educativa Classroom. ▪ Corrección individual das actividades propostas e devolución xunto cunha plantilla con respostas modelo. ▪ Observación do proceso con rexistro sistemático das cualificacións e observacións pertinentes.
	Instrumentos: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Boletíns de actividades con exercicios breves de repaso, reforzo e, en casos puntuais, de ampliación de contidos. ▪ Cuestionarios variados con formatos de resposta breve ou extensa segundo os temas. ▪ Proba escrita ou exame segundo avance a situación sanitaria.
Cualificación final	O procedemento para obter a cualificación final do curso será a media ponderada das cualificacións dos dous primeiros trimestres, podendo mellorarse esta en base ao traballo desenvolvido e á resposta dada polo alumnado no terceiro trimestre ás tarefas realizadas durante o tempo de educación a distancia.
Proba extraordinaria de setembro	A avaliación extraordinaria de setembro consistirá nunha única proba escrita presencial, se as condicións sanitarias o permiten e, de non selo caso, unha proba telemática. Dita proba suporá o 100% da nota e versará sobre os contidos asociados aos criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliábeis recollidos nesta modificación da programación didáctica. O alumno ou alumna deberá acadar en dita proba unha cualificación igual ou superior a 5, para obter unha avaliación positiva. Realizarase dentro do calendario extraordinario de exames que se establece no centro educativo.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: Os puntos de referencia, nos que se basean todas as actividades avaliábeis de pendentes, para valorar se o alumno adquire os contidos son os estándares de aprendizaxe no seu grado mínimo de consecución, nos que se concretan os criterios de avaliación do curso do que teñen a

	<p>materia pendiente. Primando a adquisición das competencias clave.</p>
	<p>Criterios de cualificación: Mantense o procedemento combinado de tarefas (30% da cualificación) e proba escrita (70% da cualificación -telemática debido á actual situación-). Atendendo ao calendario de exames para materias pendentes do centro, Lingua Castelá e Literatura terá o exame final o 19 de maio ás 16:00 horas. No período de educación a distancia estanse a crear e recoller actividades como parte da avaliación formativa e sumativa deste alumnado coa materia pendiente para facilitarlle a recuperación.</p>
	<p>Procedementos e instrumentos de avaliación: Valoración das actividades entregadas e proba escrita.</p>

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

Actividades

Neste trimestre debido ao confinamento nos domicilios, derivado do estado de alarma, a nosa metodoloxía de traballo viuse claramente afectada polo distanciamento físico. A labor educativa subordinouse ás tecnoloxías da información e da comunicación. No caso de Lingua Castelá e Literatura e Latín o medio educativo empregado é a plataforma Google Classroom e o correo electrónico do centro educativo.

As actividades esténdense a través de boletíns confeccionados pola profesora atendendo fundamentalmente aos criterios de repaso e reforzo. Elabóranse fichas de teoría en esquemas, resumos e mapas conceptuais a modo de recordatorio e exercicios coa correspondente parte práctica. Obviamente, empréganse diferentes modelos para atender á diversidade do alumnado, delimitando contidos e tipoloxía segundo o curso, grupo e discente. Continuamos cunha metodoloxía aberta e flexible, promovendo a recuperación da materia dos trimestres precedentes daqueles alumnos/as que o precisen.

ACTIVIDADES TIPO SEGUNDO OS CONTIDOS EN LINGUA CASTELÁ E LITERATURA.

- Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar: creación de textos orais mediante audio ou vídeo como presentacións, entrevistas e recitado de poemas.
- Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir: actividades de comprensión lectora de textos literarios (fragmentos de obras) e non literarios (dos medios de comunicación); actividades de produción textual como redaccións variadas, textos argumentativos ou expositivos; resumos e esquemas ou mapas conceptuais; elaboración de textos de intención literaria como relatos ou poemas; exercicios de análise textual.
- Bloque 3. Coñecemento da lingua: exercicios de análise sintáctica -recoñecemento de categorías gramaticais, grupos sintácticos, complementos verbais-; exercicios de práctica, de recoñecemento e explicación de erros ortográficos e gramaticais en textos variados.
- Bloque 4. Educación literaria: análise de fragmentos literarios con preguntas dirixidas sobre tema, ideas principais e secundarias; identificación e interpretación de recursos literarios; estudo de rasgos do contexto sociocultural e histórico.

	<p>ACTIVIDADES TIPO SEGUNDO OS CONTIDOS EN LATÍN.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 1. Orixe das linguas romances: exercicios con mapas; actividades de diferenciación de palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. ▪ Bloque 3. Sistema da lingua latina: elementos básicos: exercicios identificación das categorías gramaticais, distinción de palabras variables e invariables, coñecemento e práctica coas declinacións e conxugacións verbais. ▪ Bloque 4. Sintaxe: exercicios de análise morfolóxica e sintáctica de frases, identificación de categorías gramaticais e funcións sintácticas segundo o caso latino. ▪ Bloque 5. Roma: historia, cultura e civilización: actividades de investigación sobre as etapas históricas de Roma, a sociedade romana, os espectáculos, etc. ▪ Bloque 6. Textos: exercicios de análise global utilizando o dicionario para a comprensión global dun texto ▪ Bloque 7. Léxico: exercicios de identificación da etimoloxía de palabras na lingua propia e explicación do seu significado; exercicios de estudo das principais locucións latinas de uso actual. <p>No referido aos contidos concretos de actividades de ampliación, cómpre destacar que afectan aos grupos de 3º e 4º da ESO.</p> <p>No caso de 3º da ESO abórdanse contidos do bloque de educación literaria, concretamente o estudo do Barroco.</p> <p>No caso de 4º da ESO abórdanse contidos do bloque de coñecemento da lingua referidos á oración composta; e do bloque de educación literaria: a narrativa e o teatro de posguerra.</p>
<p>Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)</p>	<p>Tal e como se indica no inicio do apartado anterior, a metodoloxía deste trimestre está supeditada aos medios telemáticos que, se ben supuxeron un cambio drástico na mesma, non impediron que desde a primeira semana de confinamento a maioría do alumnado de 2º, 3º e 4º da ESO se incorporase á plataforma Classroom para o seguimento da educación a distancia. Tivemos a incorporación na segunda semana do grupo de 1º da ESO que traballaba de forma habitual en Edixgal con outras materias, pero Lingua Castelá e Literatua non figura inscrita na educación a distancia que fornece a Xunta de Galicia. A dirección do centro foi quen de contactar e formar ao alumnado nun breve espazo de tempo para poder traballar con eles tamén a través de Classroom.</p> <p>A comunicación co alumnado resulta fluída, aínda que o nivel de traballo reduciuse a contidos mínimos e, ao igual que na aula física, o grao de traballo e implicación do alumnado é dispar. Os casos puntuais de alumnado con Adaptacións Curriculares, Necesidades Específicas de Atención Educativa ou circunstancias persoais complicadas, que non se incorporou á educación non presencial ou</p>

	<p>cos que empregamos vías de comunicación diferentes (chamadas telefónicas, whatsapp...) foron comunicados ao equipo directivo. O seguimento do mesmo lévase a cabo co rexistro sistemático da actividade que está a disposición da dirección do centro.</p>
<p>Materiais e recursos</p>	<p>Os materiais e recursos empregados neste terceiro trimestres son:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A plataforma educativa Google Classroom. ▪ Boletíns e fichas confeccionadas pola profesora. ▪ O libro de texto e caderno dos alumnos/as. ▪ De forma anecdótica, vídeos educativos cortos de plataformas como youtube ou sitios web similares. ▪ Diferentes procesadores de texto e programas de imaxe e son.

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	O alumnado será informado destas modificacións a través do tablón da aula virtual (Google Classroom) coa que estamos a traballar nestes días. O documento coas modificación da programación didáctica 2019 / 2020 é remitido á dirección do centro educativo .
Publicidade	Páxina web do centro educativo.

Fisterra, 12 de maio de 2020.